

Gadamer. Predrasudni karakter razumevanja.

Nastavljamo sa osnovnim postavkama Gadamerove filozofske hermeneutike.

Temeljna sumnja u samosvest kao ona koja određuje domet i granice hermeneutičke filozofije, te od koje zavisi pretenzija na univerzalnost hermeneutičkog iskustva, po Gadameru, događa se sa Ničeovom filozofijom kao radikalnim dovodenjem u pitanje celine evropske culture. Po Gadameru, Ničeova filozofija inicira novi, ontološki pojam interpretacije, koji sa sobom nosi dva ključna momenta za izgradnju hermeneutičke filozofije. Kao prvo, ovako shvaćenim pojmom interpretacije napušta se ideja mogućnosti izvođenja, proračuna neke činjenice iz svih njenih uslova, a nasuprot tome pod interpretacijom se misli “samo približavanje, samo pokušaj, plauzabilan i plodan ali, jasno nikada konačan”. Kao drugo, i ono odlučujuće, interpretacija više nije jedan od načina odnošenja čoveka spram sebe ili sveta, već sam način na koji čovek jeste - ljudsko egzistiranje je tumačeće egzistiranje. Ničeanški impuls koji obezbeđuje uslov univerzalnosti hermeneutičkog iskustva, po Gadameru, temeljno razvija tek Hajdeger u svom ranom mišljenju izgradnjom *hermeneutike faktičnosti*, kojom, nasuprot Huserlovoj fenomenološkoj ontologiji suština, postavlja paradoksalni zadatak eksplikacije “neizrecive” dimenzije egzistencije. Time Hajdeger dostiže tačku na kojoj se u potpunosti napušta instrumentalni smisao hermeneutičkog fenomena, kao u osnovi metodološkog, i zadobija smisao hermeneutičkog kao ontološkog fenomena, gde je razumevanje ono što konstituiše bitak-u-pokretu egzistirajućeg ljudskog bića.

Hajdegerova hermeneutika faktičnosti pokazuje da je razumevanje temeljan način bitka tubitka kao bitka-u-svetu - fundamentalni egzistencijal. Razumevanje